

zaaknummer 2014W1310

9 juni 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven.

tegen:

[naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester in het Bisdom Roermond.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 24 september 2014.

Op 8 januari 2015 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van mgr. dr. [naam], vicaris-generaal van het Bisdom Roermond.

Op 14 april 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen en heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd vergezeld door haar echtgenoot, de heer [naam], en bijgestaan door haar juridisch adviseur, mr. Geraads, voornoemd.

Namens het Bisdom zijn verschenen mgr. [naam], voornoemd, en mr. [naam], hoofd juridische zaken van het Bisdom.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klaagster is opgegroeid in een gezin met zes kinderen. Naast klaagster bestond het gezin uit twee oudere broers en drie jongere broertjes. Het was een gelovig gezin.

Klaagster heeft aangeklaagde leren kennen in de periode dat hij pastoor was in de parochie [naam] te [plaats]. Toen klaagster ongeveer tien jaar oud was, mocht zij komen helpen in de kerk. Daarnaast was zij lid van het kerkkoor. Aangeklaagde was dirigent en organist van het kerkkoor.

Aangeklaagde gaf godsdienstles op school. Klaagster was geen misdienaar, maar zij mocht met haar klasgenootjes wel helpen bij het voorbereiden van de mis.

Doordat klaagster lid was van het kinder- en later het jeugdkoor, kon het misbruik wekelijks plaatsvinden. Aangeklaagde zorgde er heel vaak voor dat klaagster alleen was met hem. Gemaakte afspraken werden zonder medeweten van klaagster gewijzigd, zodat zij met aangeklaagde alleen was. Of zij werd met een smoes afgezonderd van de groep, zodat aangeklaagde klaagster seksueel kon misbruiken.

Het seksueel misbruik door aangeklaagde heeft plaatsgevonden in de periode van 1974 tot ongeveer 1980.

De ernst van het misbruik nam in de loop der jaren toe. Het begon ermee dat klaagster bij aangeklaagde op schoot moest zitten. Zij voelde iets hards en wilde verschuiven, maar dat lukte niet. Later kuste hij klaagster ook en begon aangeklaagde raar te ademen, waardoor klaagster dacht dat aangeklaagde zich niet lekker voelde.

Weer later moest klaagster in de pastorie, waar ook andere kinderen aanwezig waren, met haar hand via een zijnaad van zijn gewaad zijn penis vastpakken, die daardoor stijf werd. Terwijl klaagster dit moest doen, zat aangeklaagde met zijn handen in haar onderbroekje en betastte daarbij haar billen en kruis.

Hoewel klaagster meerdere malen aangaf dat zij het niet prettig vond, gebeurde het toch.

Geleidelijk aan ging aangeklaagde steeds verder. Op een gegeven moment stopte aangeklaagde ook zijn vingers in de vagina van klaagster en moest klaagster aangeklaagde aftrekken. Ook heeft aangeklaagde zijn vinger en een keer zijn pijp in de anus van klaagster gestopt. Verder gebeurde het ook dat klaagster moest bukken en dat aangeklaagde dan zijn penis tegen haar billen drukte.

Het aller-smerigste dat klaagster met aangeklaagde heeft gedaan was het moment, waarop aangeklaagde seksblaadjes aan klaagster liet zien en haar opdroeg te doen wat ze op de plaatjes zag. Aangeklaagde stopte zijn penis in de mond van klaagster. Klaagster moest toen overgeven.

Dat aangeklaagde geen grenzen kende blijkt uit hetgeen gebeurde op de sterfdag van de broer van klaagster. Klaagster had een broer van 17 die ongeneeslijk ziek was. Haar ouders waren naar het ziekenhuis in [plaats] en zouden bellen als haar broer was overleden.

Op enig moment kwam aangeklaagde naar het huis van klaagster. Aangeklaagde kwam vertellen dat haar broer was overleden. Klaagster is toen naar haar kamer gegaan en lag op bed te huilen. Op enig moment kwam aangeklaagde binnen, ging op haar bed zitten en ging direct met zijn handen in haar onderbroek. Klaagster, die ontzettend verdrietig was, is toen zo boos op aangeklaagde geworden, dat ze hem, zo hard als zij kon, heeft geschopt en geslagen.

Dit is de enige keer geweest in al die jaren dat klaagster zich heeft durven verzetten tegen aangeklaagde. Klaagster mocht van aangeklaagde met niemand praten over hetgeen steeds voorviel. Hij had klaagster volledig in zijn greep.

Het misbruik vond soms wel twee- tot driemaal per week plaats gedurende een periode van zes jaar. Het misbruik is gestopt op het moment dat aangeklaagde naar een andere parochie werd overgeplaatst.

2.2. Klaagster heeft het nooit tegen iemand verteld. Zij heeft de herinneringen steeds zo ver mogelijk weggestopt. Toch kreeg zij er na verloop van tijd steeds meer last van. Haar levensvreugde nam aanzienlijk af. Op een gegeven moment heeft zij het aan haar echtgenoot moeten vertellen, omdat hij dacht dat klaagster een relatie met een andere man had. Haar echtgenoot heeft haar toen gezegd, dat zij er iets mee moest doen.

Op een gegeven moment las klaagster in de krant een verhaal van een misbruikslachtoffer uit [plaats], waar aangeklaagde naar werd overgeplaatst. Zij dacht toen: "Dat had mijn verhaal kunnen zijn." Het werd haar toen duidelijk, dat zij niet het enige en laatste slachtoffer van aangeklaagde was.

Klaagster heeft toen net voor het verstrijken van de eerste termijn waarop het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK gesloten zou worden, om 11 uur 's avonds een klacht ingediend bij het Meldpunt.

Toen klaagster de klachtenprocedure begon, moest zij haar juridisch adviseur vertellen wat er allemaal is gebeurd. Bij het ophalen van deze herinneringen moest klaagster vaak stoppen, omdat zij moest overgeven.

Klaagster heeft ook voor het eerst therapie. Ze begon met iedere week EMDR-therapie, maar dat was te belastend. Ze is daar nu even mee gestopt. Nu heeft klaagster eens in de twee weken therapie. Deze therapie bestaat vooral uit ontspanningsoefeningen.

Ze heeft haar verhaal nog nooit tegen iemand kunnen vertellen. Zij heeft zowel haar man als haar therapeut het verhaal, dat zij onlangs heeft opgeschreven, laten lezen.

Klaagster is interieurverzorgster, maar ze zit al meer dan een jaar in de ziektewet. Ze heeft een operatie gehad aan haar schouder, maar zal nog tweemaal geopereerd moeten worden.

Klaagster geeft aan er eigenlijk spijt van te hebben, dat zij een klacht heeft ingediend. Ze wordt nu namelijk dagelijks aan het seksueel misbruik herinnerd.

Behalve dat klaagster verdrietig is, is zij ook erg boos. Het misbruik was al veel langer bekend bij het Bisdom en toch heeft het nog lang kunnen doorgaan en is het pas gestopt, nadat aangeklaagde zelfmoord heeft gepleegd.

2.3. Het doel van klaagster is erkenning te krijgen voor het leed dat haar, en indirect ook haar echtgenoot en twee kinderen, is aangedaan.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

In zijn reactie stelt mgr. [naam], dat het gestelde misbruik zonder meer aannemelijk geacht dient te worden. Aangeklaagde heeft menig slachtoffer gemaakt en wederom is de aard en de omvang van het misbruik nauwelijks te bevatten.

Het Bisdom biedt oprecht excuses aan voor het gedrag van deze priester. Zijn gedrag is geen priester waardig en dient ten stelligste veroordeeld te worden. Het Bisdom realiseert zich dat excuses eigenlijk niet toereikend zijn.

Voorts betoogt mgr. [naam] dat de rol van het Bisdom Roermond rond deze aangeklaagde zeer twijfelachtig is geweest. Het Bisdom is er gaandeweg van overtuigd geraakt, dat het misbruik door aangeklaagde bij het Bisdom bekend moet zijn geweest. Het feit dat ingrijpen richting deze aangeklaagde achterwege is gebleven is een zeer kwalijke zaak, die door geen enkele verklaring is te rechtvaardigen. Dit is zeer te betreuren en namens het Bisdom biedt mgr. [naam] dan ook zijn diepe verontschuldiging aan.

Ter zitting vult mr. [naam] aan dat er bij de opvolging van Bisschop [naam] door Bisschop [naam] geen goede overdracht is geweest. In 1969 was de situatie rond aangeklaagde bij het Bisdom Roermond bekend. Aangeklaagde zou in therapie gaan en er zou voor worden gezorgd, dat hij zich niet meer zou kunnen vergrijpen aan kinderen. Hierin is het Bisdom ernstig tekort geschoten.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer veertig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klaagster gedurende een periode van ruim zes jaar ongeveer één à twee keer per week seksueel is misbruikt door aangeklaagde.

Het misbruik werd in de loop der tijd opgebouwd. Het begon met klaagster op schoot nemen waarbij aangeklaagde klaagster kuste en betastte en zij de stijve penis van aangeklaagde kon voelen. Later moest klaagster aangeklaagde bevredigen over zijn kleding of via een zijnaad in zijn toog zodat zij de blote penis van aangeklaagde kon vastpakken. Voorts heeft aangeklaagde klaagster betast aan haar billen en vagina en is hij met zijn vingers haar vagina en anus binnengedrongen. Dit laatste heeft hij ook eenmalig met zijn pijp gedaan. Voorts heeft hij met zijn penis tegen haar billen gedrukt, terwijl klaagster gebukt stond. Verder heeft klaagster eenmaal de penis van aangeklaagde in haar mond moeten nemen.

Tenslotte is illustrerend voor aangeklaagde het feit, dat hij, nadat hij klaagster had verteld, dat haar broer was overleden, naar haar slaapkamer ging en weer direct seksuele toenadering zocht, terwijl klaagster zo verdrietig was over het verlies van haar broer.

Aangeklaagde heeft klaagster er altijd van doordrongen, dat zij hier met niemand over moest praten. Zij heeft dat ook tot de dag van vandaag nooit gedurfd.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door een veelheid aan meldingen en klachten, die reeds gegrond zijn verklaard. Uit al deze meldingen/klachten komt steeds eenzelfde beeld naar voren: aangeklaagde bouwt eerst een vertrouwensband op en vervolgens begint het seksueel misbruik. Naarmate het seksueel misbruik langer duurde, gingen de handelingen door aangeklaagde steeds verder.

Tenslotte heeft mr. [naam] ter zitting nog betoogd, dat de omschrijving van de toedracht door klaagster past bij de persoon van aangeklaagde en dat er bij het Bisdom geen enkele twijfel bestaat dat het misbruik heeft plaatsgevonden. Hij prijst klaagster, dat zij toch de moed heeft gevonden om een klacht in te dienen.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas tien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan en een herhaalde spijtbetuyging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Roermond de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 9 juni 2015 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en drs. L. Erftemeyer, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.